

Olivier Micol

Брюксел, 14 април 2020 г.

Началник-отдел, Европейска комисия
ГД „Правосъдие и потребители“
Отдел С.3 — Защита на данните
Белгия

Реф. №: OUT2020-0028

Уважаеми г-н Микол,

Много Ви благодаря, че се свързахте с Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД) с искане за становище по проекта на насоки за мобилните приложения, които подпомагат борбата с пандемията от COVID-19. ЕКЗД заяви своята готовност да работи бързо по този въпрос, като публикува изявление на 19 март и планира през следващата седмица да издаде допълнителни насоки във връзка с проследяването, научните изследвания и дистанционната работа. Някои национални надзорни органи също разработват указания на национално равнище, за да консултират своите правителства и далекосъобщителни оператори относно най-добрия начин за спазването на правилата за защита на данните. ЕКЗД приветства инициативата на Комисията за разработване на общоевропейски и координиран подход, при който мобилните приложения може да бъдат една от предложените мерки, предоставящи на отделните лица повече възможности за действие в отговор на пандемията. ЕКЗД заяви многократно, че прилагането на принципите за защита на данните и зачитането на основните права и свободи са не само правни задължения, но и необходимост за повишаването на ефективността на всички, основани на данни, инициативи за борба с разпространението на вируса COVID-19, и за предоставяне на информация относно стратегиите за постепенна отмяна на ограничителните мерки.

ЕКЗД е наясно, че не съществува универсално решение на проблема и че при разглеждането на наличните възможности трябва да бъдат взети под внимание много фактори, включително фактът, че здравето на отделните лица може да бъде засегнато. Ето защо е необходимо подробно разглеждане на предвидените технически решения за всеки отделен случай. Освен това, ЕКЗД отбелязва като стъпка в правилната посока подчертаването на необходимостта от консултации с органите за защита на данните, за да се гарантира, че личните данни се обработват законосъобразно, при зачитане на правата на физическите лица, в съответствие със законодателството за защита на данните.

Разработването на приложенията следва да се извършва по прозрачен начин, като се документират всички използвани механизми на защита на неприкосновеността на личния живот още при проектирането и по подразбиране чрез оценка на въздействието върху защитата на

данните, а програмният код следва да бъде публично достъпен за възможно най-голям контрол от страна на научната общност.

На този етап и въз основа на информацията, предоставена от Комисията, ЕКЗД може да се съсредоточи единствено върху общата цел на предвидените мобилни приложения, за да провери дали те са в съответствие с принципите за защита на данните, и върху предвидените механизми за упражняване на правата и свободите на гражданите. ЕКЗД очаква, Комисията да очертае въпроси за допълнителен анализ, за да бъдат адаптирани, когато е необходимо, представените в документа възможности или за да бъдат проучени нови технически възможности. Във всички случаи ЕКЗД ще проучи допълнително разглеждания въпрос в насоките, чието публикуване предстои.

В настоящия отговор ЕКЗД ще се съсредоточи върху използването на мобилните приложения за проследяване на контактите и за предупреждение, тъй като на тези функции трябва да се обърне специално внимание, за да се сведе до минимум намесата в личния живот, като същевременно се даде възможност за обработването на данни с цел опазване на общественото здраве.

В случай че тези мобилни приложения се окажат от значение за прилагането на някои политики в областта на общественото здраве, те могат да постигнат максимална ефективност само, ако се използват от възможно най-голям дял от населението, при положени общи усилия за борба с вируса. Всякакви функционални различия, липса на оперативна съвместимост или дори индивидуална разлика в използването на приложението може да създадат отрицателни външни въздействия върху другите лица, което ще доведе до намаляване на санитарния ефект. ЕКЗД силно подкрепя предложението на Комисията за доброволно използване на такива мобилни приложения — избор, който да бъде направен от гражданите като знак за колективна отговорност. Следва да се отбележи, че доброволното приемане е свързано с индивидуалното доверие, което допълнително илюстрира значението на принципите за защита на данните.

ЕКЗД отбелязва, че обстоятелството, че използването на функцията за проследяване на контактите е доброволно, само по себе си не означава, че обработването на лични данни от публичните органи непременно се извършва въз основа на съгласие. Когато публичните органи предоставят услуга въз основа на мандат, предоставен им от и в съответствие с изискванията на закона, изглежда, че най-подходящото правно основание за обработването е необходимостта от изпълнение на дадена задача от обществен интерес. Приемането на национални закони, насърчаващи доброволното използване на приложението без каквито и да било отрицателни последици за лицата, които не го използват, би могло да представлява правно основание за използването на приложенията. Следователно такива законодателни актове не трябва да служат като средство за натиск за задължителното използване на приложението и физическите лица трябва да бъдат свободни да го инсталират и деинсталират по свое желание. Тези закони може да бъдат придружени от подходящи комуникационни дейности на национално равнище за популяризирането на такива инструменти, кампании за повишаване на осведомеността и помощ за малолетни и непълнолетни, хора с увреждания или хора с по-ниско ниво на квалификация или образование, за да се избегнат различното разбиране на функциите на приложението, слабата информираност относно развитието

на епидемията, и каквото и да е потенциално неравенство в здравеопазването. В действителност, всяка липса на данни поради невнимателна употреба на приложението от страна на ползвателите или дори проблем с батерията на изделието може сериозно да подкопае обществената полза от тези инструменти като цяло.

Приложенията за проследяване на контактите не изискват проследяване на местоположението на ползвателите. Тяхната цел не е проследяване на движението на лица или прилагане на предписания. Основната функция на тези приложения е да откриват събития (контакти с лица с положителен резултат от тест), които са само вероятни и може да не са настъпили за по-голямата част от ползвателите, особено във фазата на постепенното отпадане на ограничителните мерки. Събирането на данни за движението на дадено лице в контекста на приложенията за проследяване на контактите би нарушило принципа за свеждане на данните до минимум. В допълнение това би създавало големи рискове за сигурността и неприкосновеността на личния живот.

Здравните органи и учените са в добра позиция да определят какво представлява събитие, което трябва да бъде съобщено, ако, където и когато то настъпи, при строга проверка за необходимост, както се изисква от закона, и те трябва да определят някои от функционалните изисквания към приложението. Друг спорен въпрос е съхраняването на данни за такива събития. Предвиждат се два възможни варианта: локално съхранение на данни в устройствата на физическите лица или централизирано съхраняване. ЕКЗД е на мнение, че и двете алтернативи може да бъдат приемливи, при условие че бъдат въведени подходящи мерки за сигурност, и че за администратори може да бъдат считани различни субекти в зависимост от крайната цел на приложението (например- администраторът и данните, които се обработват, може да бъдат различни, ако целта е да се предостави информация в самото приложение или да се установи връзка с лицето по телефона). Във всички случаи, ЕКЗД държи да подчертае, че децентрализираното решение съответства в по-голяма степен на принципа за свеждане на данните до минимум.

На последно място, тези приложения не са социални платформи за разпространяване на предупреждения за опасност или за каквото и да е заклеяване. Всъщност те следва да бъдат инструменти, които дават възможност на хората да дадат своя принос. Както е посочено в проекта на насоки, единствената им цел е *здравните органи да идентифицират лицата, които са били в контакт с лице, заразено с COVID-19, и да поискат от тях да се подложат на карантина, бързо да ги подложат на тест, и да им предоставят съвети относно следващите стъпки, ако е уместно, включително какво да правят, ако развият симптоми.* Качеството на обработваните данни е от първостепенно значение в това усилие. Стъпките, които трябва да се предприемат за *идентифициране на лицата, които са били в контакт с лице, заразено с COVID-19*, не са лесни, нито прости. Информирването на дадено лице чрез съобщение, подадено в приложението, може да се извърши по такъв начин, че приложението да обработва само случайни псевдоними. Освен това следва да е налице механизъм, който да гарантира, че всеки път, когато по отношение на дадено лице е деклариран положителен резултат от тест за COVID-19, въведената в приложението информация е точна, тъй като това може да доведе до

уведомяване на други лица, че са били изложени на риск. Такъв механизъм може да се основава например на еднократен код, който може да бъде сканиран от лицето при получаване на резултата от теста. Всеки индивидуален контакт трябва да се осъществява само от здравните органи след преценка на доказани данни и с възможно най-малкото ниво на вмешателство. В допълнение, Комисията следва да изясни ролята на *списъка с контакти на лицето, притежаващо устройството*, както е предвидено в насоките.

Алгоритмите, използвани в приложенията за проследяване на контактите, следва да работят под строгия надзор на квалифициран персонал, за да се ограничи появата на неверни положителни и отрицателни резултати, а задачата за *предоставяне на съвети относно следващите стъпки* в никакъв случай не трябва да бъде напълно автоматизирана. Препоръчително е да се въведе механизъм за обратно повикване, при който лицето да получи телефонен номер или канал за контакти с физическо лице, от което да получи повече информация. Също така, за да се избегне заклеяване, тези *съвети* не трябва да включват нито един елемент, позволяващ идентифицирането на който и да било друг субект на данни, и използването на приложението или на част от него (като информационни таблици, конфигурации и т.н.) не трябва да позволява повторната идентификация на които и да било други лица, независимо дали са заразени с COVID-19 или не. ЕКЗД настоятелно препоръчва в устройствата на потребителите да не бъдат съхранявани каквито и да било данни, позволяващи пряко идентифициране, и във всички случаи такива данни да бъдат заличавани във възможно най-кратък срок.

ЕКЗД подкрепя категорично изложената в препоръките концепция, че след приключването на кризата използването на подобна извънредна система не следва да продължава и че като общо правило събраните данни следва да бъдат изтрети или анонимизирани.

На последно място, ЕКЗД и неговите членове, които отговарят за предоставянето на консултации и за осигуряването на правилното прилагане на Общия регламент относно защитата на данните и на Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот в електронните комуникации, следва да участват пълноценно в цялостния процес на изготвяне и прилагане на тези мерки. ЕКЗД припомня, че възнамерява през следващите дни да публикува насоки относно инструментите за геолокация и други инструменти за проследяване в контекста на разпространението на COVID-19.

Във всички случаи ЕКЗД остава на разположение за допълнителни насоки към институциите на ЕС и към всички заинтересовани страни, участващи в разработването и използването на мобилните приложения за целите на борбата с COVID-19.

С уважение,

Andrea Jelinek